

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Comitetul Central
Regional
Hunedoara-Deva

La a 30-a aniversare

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Eroicele lupte din februarie 1933

(pag. 3)

ÎN ACEST NUMĂR:

Secolul XXI -
secolul electrificării
totale

de Acad. N. N. Semionov

(pag. 6-7)

Un romantic
gruzin

de Al. Philippide

(pag. 8)

Voiajul
umoriștilor

de Vl. Dihovicinii
și M. Slobodskoi

(pag. 2-3)

ANUL XIX

7

(935)

15 februarie 1963

12 PAGINI, 1 LEU

Vacanță de iarnă, în împrejurimile Moscovei.

Calea Griviței astăzi

La a 30-a aniversare

Eroicele lupte din februarie 1933

Se împlinesc 30 de ani de la eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din februarie 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist din România, una din cele mai mari bătălii de clasă ale proletariatului din țara noastră.

În împrejurări nespuse de grele pentru întreg poporul nostru muncitor, în condițiile ofensivei forțelor celor mai negre ale capitalismului intern și internațional, muncitorii ceferiști și petroliști s-au ridicat la luptă hotărâtă împotriva „curbelor de sacrificiu”, a mizeriei și înrăutățirii condițiilor de trai ale clasei muncitoare, împotriva înfeudării tot mai nerușinate a țării către puterile imperialiste. În fruntea luptei se afla Comitetul central de acțiune pe țară, condus de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, se aflau comunistii, cei mai devotați și mai neînfricați fii ai popoului.

Luptele muncitorești din ianuarie—februarie 1933 au avut și o deosebită importanță internațională. Ele au însemnat prima mare ridicare a proletariatului împotriva fascismului pe plan internațional după instaurarea hitlerismului în Germania și au dus la creșterea prestigiului internațional al clasei noastre muncitoare.

Ziua de 16 februarie 1933 când, la Grivița, mii de ceferiști însuflieți și conduși la luptă de Partidul Comunist din România au înfruntat gloanțele și baionetele guvernului burghezo-mosieresc, s-a înscris astfel pentru veșie în istoria luptelor muncitorești din țara noastră ca o pagină de înalt patriotism și eroism proletar. Într-adevăr, deși luptele din ianuarie-februarie 1933 au fost înăbușite în sine, ele au stăvilit un timp ofensiva capitalistă împotriva condițiilor de muncă și de viață ale oamenilor muncii, au dat o lovitură puternică politicii de fascizare a țării, au contribuit la creșterea conștiinței politice și la îmbogățirea experienței de luptă a proletariatului din țara noastră. „Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar — arată tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești”.

După masacrul din februarie 1933, guvernul capitalistilor și moșierilor a înscenat luptătorilor ceferiști un monstruos proces. Clasa muncitoare, mobilizată de Partidul Comunist din România, a făcut însă, ca acest proces să se transforme dintr-un act de înfricoșare a ei într-un prilej de ridicare a conștiinței revoluționare a proletariatului, de creștere a voinței lui de luptă. Cu curaj și hotărâre acuzații s-au transformat în acuzatori. Arătând că muncitorii nu puteau rămâne cu brațele încrucișate atunci când drepturile lor erau nesocotite și călcate în picioare, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a declarat deschis tribunalului exploataților: „Legal sau nu, muncitorii s-au adunat, au manifestat și au luptat pentru apărarea drepturilor lor și ale clasei din care fac parte. Iar dacă se interzicea dreptul de întrunire și manifestare, ei erau datorii s-o facă, CĂCI ÎNAINTEA ORICĂROR LEGI STĂ DREPTUL MUNCITORILOR LA VIAȚĂ”.

Marea bătălie de clasă din februarie 1933 a avut un puternic răsunet în masele tuturor celor exploatați și asupriți din țara noastră. Cu luptele eroice ale ceferiștilor și petroliștilor s-au solidarizat nu numai mase largi de muncitori, ci și păturile cele mai largi ale maselor muncitoare neproletare; intelectuali, funcționari, studenți au sprijinit lupta grevistă. În fața valului de proteste care s-a ridicat de la un capăt la altul al țării împotriva sălbăticiilor cu care guvernăntii au răspuns la cererile drepte ale muncitorilor de la Grivița, guvernul

călăului Vaida a fost nevoit să demisioneze. „Curbele de sacrificiu” au fost oprite iar o parte din revendicările economice ale muncitorilor au fost satisfăcute. Instaurarea fascismului a fost un timp zăgăzuită.

Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor au avut și un puternic ecou peste hotarele țării. În multe țări ale lumii: Franța, Cehoslovacia, Belgia, Elveția, Italia, America și în alte locuri au avut loc mari acțiuni de protest. Clasa muncitoare și poporul nostru muncitor își vor aduce întotdeauna aminte de amploarea campaniei de solidaritate desfășurată atunci în Uniunea Sovietică. Muncitorimea sovietică se aduna, pe tot întinsul uriașei ei

care a însuflețit și însuflețește poporul sovietic, a îmbărbătat clasa noastră muncitoare în continuarea luptei sale eroice, i-a arătat o dată mai mult că poporul sovietic îi este prieten și frate.

Aniversarea luptelor din februarie 1933 a devenit o tradiție scumpă clasei noastre muncitoare, întregului nostru popor. Cauza pentru care au luptat și au căzut eroii luptelor din 1933 a triumfat în țara noastră. Alături de celelalte detașamente ale clasei muncitoare, eliberată pentru totdeauna de exploatarea capitalistă, harnicii ceferiști și petroliști desfășoară o activitate intensă, plină de succes, pentru desăvârșirea construcției socialismului în țara noastră. Directivele Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român sînt traduse în viață cu entuziasmul și forța creatoare caracteristice clasei muncitoare. Ritmul în care se dezvoltă astăzi economia țării noastre nici nu putea fi conceput pe vremea când se desfășurau eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor. E de ajuns să ne amintim că în perioada 1960—1962 producția globală industrială a crescut în medie cu 15,8 la sută pe an, față de circa 13 la sută, cît prevăzuseră Directivele Congresului al III-lea.

Ca cerul de pământ se deosebesc și condițiile de trai și de muncă ale muncitorilor feroviari și din industria petroliferă față de traiul de crîncenă mizerie la care îi condamnasera regimul burghezo-mosieresc. În același timp cu rezultatele dobîndite de poporul muncitor în dezvoltarea economiei și culturii — rezultate care duc la îmbunătățirea continuă a traiului celor ce muncesc — a crescut și crește permanent și nivelul de viață al ceferiștilor și petroliștilor.

Calea Griviței de odinioară, sălaș de foame, sărăcie și mizerie, prefăcut într-o nesfîrșită ruină de urgia războiului, este astăzi o falnică magistrală a Bucureștiului socialist. Noua Cale a Griviței este astfel parcă un simbol al marii schimbări, al schimbării din temelie a destinului popoului și țării noastre.

Postele Ateliere C.F.R., care încă din februarie 1933 au fost roșii datorită steagului roșu al luptei proletare și singelui vărsat de luptătorii lor, au devenit marile „Uzine Grivița Roșie”. Pe măsura progresului accelerat al industriei noastre socialiste, care înlocuiește în tot mai multe sectoare forța aburului, prin aceea înfînit mai puternică a electricității, și „Grivița Roșie” și-a schimbat profilul. Ea a devenit o uzină puternică, care se modernizează rapid constituind încă un element de puternic contrast între ceea ce a fost România de ieri — sărăcită, jefuită și oprimată — și Patria noastră de astăzi, în care poporul eliberat construiește cu succes socialismul sub conducerea încercată a Partidului Muncitoresc Român.

Ploieștiul, în care odinioară se lăfăiau sucursalele marilor trusturi petrolifere ale lumii — „Standard Oil”, „Shell”, „Royal Dutch”, dar în care mahalalele muncitorești erau celebre prin noroaietele și inundațiile care le transformau în adevărate așezări lacustre, a fost și el chemat la o viață nouă. Mari cartiere de blocuri moderne înzestrate cu tot confortul au o singură menire — aceea de a răspunde la cerințele de bunăstare ale muncitorului nostru de astăzi. În jurul rafinăriilor, acolo unde exploatarea capitalistă crease adevărate focare de infecții și boli, au apărut impunătoare grupuri sociale, biblioteci, cantine, școli, magazine.

Aceste realități ale vieții noastre noi umplu de o justificată mîndrie sufletele oamenilor muncii. Ele generează hotărîrea de a dobîndi noi succese, noi victorii în desăvîrșirea construcției socialiste în Patria noastră.

СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ СССР „Izvestia” despre Grivița

ПОДРОБНОСТИ К ВОПРОСАМ ПОЛИТИЧЕСКИХ БОЕВ В БУХАРЕСТЕ

БЕКА. 16 февраля (ТАСС). Из Бухареста поступила информация о событиях в городе. Многие рабочие выйдут на площадь и будут в состоянии бороться с фашистами. В настоящее время в городе идет борьба с фашистами. В этом отношении были все необходимые меры приняты. В настоящее время в городе идет борьба с фашистами. В этом отношении были все необходимые меры приняты.

Atunci...

...și acum

patrii, în nenumărate mitinguri de protest, ziarele sovietice mobilizau pe oamenii muncii sovietici în acțiuni de solidaritate cu clasa noastră muncitoare și relatau pe larg evenimentele din februarie 1933. „Tratatările dintre guvern și delegația trimisă de muncitorii care stau pe baricade — a scris, de pildă, „Izvestia” la 18 februarie 1933 în legătură cu cele ce se întîmplau la București — au continuat în tot cursul nopții de 16 februarie. Muncitorii și-au apărut cu îndrjire revendicările și au refuzat categoric să părăsească atelierelor pînă cînd guvernul nu le va satisface cererile. Împotriva greviștilor a fost trimisă întreaga garnizoană a orașului București. Spre dimineață, cînd s-a împlinit termenul fixat de către guvern, armata a pornit atacul... Muncitorii au luptat cu o vitejie fără seamăn”. Presa sovietică pune în lumină semnificația faptului că „valul revoluționar pornit din Capitală cuprindea și restul țării. Ea relatează pe larg despre mișcările de la Ploiești, Reșița și din alte localități. Vasta campanie de solidaritate din U.R.S.S., mărturie a înaltului spirit de internaționalism proletar

secolul secolul electric

de Acad. N. N. Semionov
Laureat al Premiului Nobel

Înzestrarea cu energie electrică are o importanță hotărâtoare pentru nivelul industriei, agriculturii și vieții de toate zilele.

Dacă în orice punct al Pământului omul ar avea la dispoziție energie electrică în cantități nelimitate, bunăstarea tuturor membrilor societății — în cadrul unei orânduiri corespunzătoare — s-ar ridica la un nivel fără precedent. În momentul de față se produce în medie 0,1 kW de energie electrică pe cap de locuitor al globului, ceea ce este foarte puțin. Nivelul scăzut al înzestrării cu energie electrică face inevitabilă munca fizică grea, mai cu seamă în țările slab dezvoltate din punct de vedere economic. Se înțelege că resursele naturale îngăduie creșterea simțitoare a acestui indice.

Un exemplu în această privință îl oferă Uniunea Sovietică, care pe drumul parcurs de la o țară înapoată, cum a fost Rusia pre-revoluționară, la un puternic stat industrial, și-a sporit producția de energie electrică de 60 de ori, iar capacitățile instalate — de peste 400 de ori.

De la radiația solară pînă la căldura subterană

În momentul de față se prevăd următoarele soluții ale acestei probleme tehnico-științifice de cea mai mare însemnătate:

1. realizarea reacției termonucleare dirijate;
2. folosirea radiației solare în scopuri energetice;
3. utilizarea căldurii subterane a straturii magmatice.

O dată cu realizarea reacției termonucleare vor fi construite centrale cu o capacitate neobișnuit de mare. Pericolul radioactivității la reacția dirijată este mult mai mic decât la reacția în lanț ce se produce cu pri-

lejul fisiunii toriului și este exclus ca în cele din urmă să fie redus la zero.

Va exista oare o limită totală a centralelor electrice termonucleare dirijate? Oricît de straniu ar părea, există o limită, determinată de suprafeța Pământului, urmarea a căldurii degajate de reacția termonucleară. Se pare că nu se va putea obține decât într-o cantitate foarte mică, poate, 10 la sută din energia disponibilă de Pământ și de atmosfera mai atît ar fi enorm.

Nu încapă îndoială că și în domeniul proceselor fotoelectrice poate duce, și aici, la crearea unor metode noi și la descoperirea unor efecte cîștigate în procesul transformării energiei electrice cu un randament foarte înalt. În felul acesta, pe suprafața Pământului va fi înlocuită căldura subterană de către energia solară, și astfel se va evita necesitatea de a aduce în țările îndepărtate căldura subterană și energia electrică din stații electrice situate la distanțe mari.

A treia sursă potențială de energie electrică este energia solară, și astfel se va evita necesitatea de a aduce în țările îndepărtate căldura subterană și energia electrică din stații electrice situate la distanțe mari.

Reforma metodelor de transport a energiei electrice la distanțe mari este o sarcină foarte înaltă, și în acest scop trebuie să se utilizeze tuburi îngropate în pământ, din diferite materiale și echipate cu veliș metalic subțire. Toată energia electrică va fi exclusiv produsă în stații centrale situate în apropierea surselor de energie.

Și savanții greșesc

Om e supus greșelii. Pînă și savanții cei mai talentați, cei mai experimentați nu fac excepție. Dar dacă cercetăm cu atenție erorile lor descoperim la ele o trăsătură comună. În cele mai multe din cazuri, greșelile savanților nu se datoresc unor stîngăcii grosolane, ignoranței sau insuficienței aprofundării, ci unor scăpări mărunte sau imperfecțiunii aparatelor de măsurat.

Numai cine nu muncește nu greșește. Dar cei care nu învață din greșeli nu vor lucra niciodată bine.

Rolul asistentului

Deși porniseră de la una și aceeași experiență, Ampère și Faraday au ajuns la concluzii cu totul opuse: Ampère socotea imposibilă transformarea energiei magnetice în energie electrică, în timp ce Faraday demonstra tocmai contrariul.

Pentru a evita orice greșeală, și Ampère și Faraday au hotărît să-și plaseze aparatul pentru măsurarea curentului în altă încăpere decît cea în care avea loc experiența.

Ampère a introdus magnetul în bobina cu conductor de cupru, după care s-a retras în cealaltă încăpere pentru a urmări indicațiile aparatului. Faraday a procedat într-altfel. A introdus și el magnetul în bobină dar nu a plecat din cameră. Indicațiile aparatului său le urmărea asistentul, care se afla deja în camera alăturată. Această mică „deosebire“ a fost cauza concluziilor lor opuse. Ampère n-a putut descoperi curentul din bobină, pentru că ajunsese în încăperea unde se afla aparatul după ce magnetul se pusese în mișcare, pierzînd astfel

fel momentul cînd din energia magnetică lua naștere energia electrică.

Concluziile științifice și dimensiunile laboratorului

Specialiștii se întrebă adesea cum de-a putut Heinrich Hertz, cercetătorul atît de talentat care a studiat printre primii undele electromagnetice să afirme că acestea nu-și vor găsi niciodată aplicare practică. Lucrurile nu s-au petrecut întîmplător. Dimensiunile reduse ale laboratorului său l-au „împiedicat“ pur și simplu pe Hertz să prevadă că plasînd emițătorul și receptorul de unde radio la mare depărtare unul de celălalt, ele ar putea să devină un excelent mijloc de comunicație. Acest lucru a reușit să-l facă mai tîrziu Alexandru Popov.

Magnetul și vidul

Robert Boyle a făcut o experiență prin care demonstrea că în vid magnetul încetează să mai atragă fierul. Pentru aceasta el a introdus sub un clopot de sticlă un magnet cu o bucată de fier lipită de el. Apoi a început să pompeze afară aerul din clopot. După puțin timp, bucată de fier s-a desprins de magnet.

Mult mai tîrziu s-a aflat că pompa folosită de Boyle se aflase pe aceeași masă cu clopotul și cu magnetul. Pe măsură ce scădea presiunea din clopot, Boyle învîrtea cu tot mai multă putere de minierul pompei. Din această cauză, masa a început la un moment dat să se miște, așa că fierul s-a desprins pur și simplu din cauza vibrațiilor.

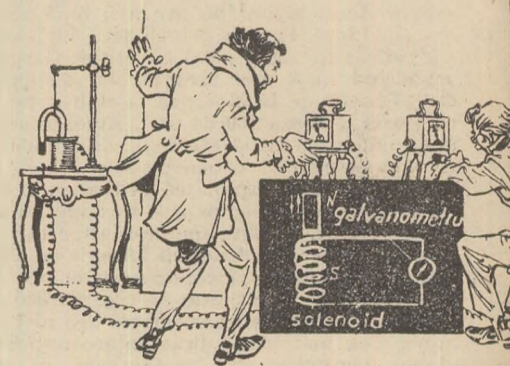
Ochiul — măsurător al timpului

Cercetătorul a scurtcircuitat o butelie de Leyda cu un conductor făcut din segmente de cablu și sîrmulițe foarte fine. Au urmat cîteva scinteieri violente, de pe urma cărora au ars într-o clipită toate sîrmulițele. Experiența a fost făcută în fața a cîteva membri ai Societății regale britanice și a demonstrat caracterul instantaneu al răspîndirii curentului electric. În caz contrar ar fi ars întîi un singur fir de sîrmă, afirma experimentatorul. Cu mult mai tîrziu, organele simțurilor umane au devenit obiectul unor cercetări științifice. Cu acest prilej s-a constatat că procesele care se succed la intervale foarte scurte sînt percepute de ochiul omenesc ca avînd loc simultan.

Disputa între cei doi mari

Se întîmplă deseori ca anumite concepții predominante în știință să-i conducă pînă și pe cei mai mari savanți către concluzii greșite. Isaac Newton, de pildă, era atît de captivat de noțiunile mecanicii încît a încercat să explice fenomenul luminescenței prin simpla reflexare a luminii de către particulele materiei. Robert Hooke, vechicul oponent al lui Newton, l-a contrazis și de astăzi, amintindu-i că ochii pisicii luminesc și la întuneric. Newton a făcut o nouă experiență și a constatat că atunci cînd întunericul este deplin ochii pisicii nu mai lucesc. Cu toate acestea, Hooke s-a apropiat mai mult de adevăr decît Newton. Experiența lui Newton a dovedit doar că ochii pisicii nu au nimic comun cu luminescența, ceea ce e adevărat. Dar o substanță luminescentă luminează, după iradiere, chiar dacă întunericul este deplin.

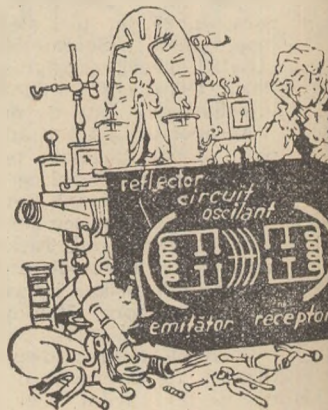
Rolul asistentului

Ampère: Experiența mă convinge că energia magnetică este formată în energie electrică.

Faraday: Aceeași experiență mă convinge că energia electrică poate fi transformată în energie magnetică.

Concluziile științifice și dimensiunile laboratorului

Hertz: Undele electromagnetice, ca și lumina, vor găsi aplicare practică în comunicațiile wireless.

★ FILMUL ★

ACTORII AU CUVINTUL

Natalia Kustinskaia:

Se spune că lucrul cel mai dificil pentru un actor este să se reprezinte pe sine însuși într-un rol. Și se mai spune că genul cel mai greu de abordat pentru un actor de film este comedia. Dacă aceste afirmații corespund adevărului, atunci ele sînt cum nu se poate mai potrivite situației mele actuale.

Filmez în comedia „Trei + doi”. Scenariul a fost scris de Serghei Mihalkov (după piesa „Sălbaticii”, care s-a reprezentat și în țara noastră — n.r.), iar filmul este realizat de G. Oganessian în studioul „Gorki”. Eroina pe care o intruchipez se numește Natașa și este, ca și mine, studentă la Institutul unional de cinematografie.

Întîlnirea pe ecran cu această „tiză” a mea, îmi prilejuiește o mare satisfacție.

Am sosit de curînd cu avionul în Crimeea, unde se turnează comedia noastră. Aici am învățat să conduc un automobil simpatic și rapid, de tip „Zaporojet”. Împreună cu prietena mea Zoia, de profesie imblinzitoare de tigri (rolul ei este interpretat de Natalia Fateeva) am venit să ne petrecem concediul pe malul mării și sîntem în căutarea unui colțșor mai retras. Dar vai, nu-i chip să ne izolăm. În apropierea noastră s-a instalat o „Volgă”, cu cei trei pasageri ai ei. De aici, o mulțime de întîmplări vesele. Despre ele, însă, veți afla mai tîrziu, cînd veți vedea filmul...

Iuri Nikulin:

La sfîrșitul anului care a trecut a avut loc premiera filmului „Tînăr, tînerel”. Am jucat cu plăcere în acest film rolul unui șofer, (în sfîrșit, am apărut și eu o dată în fața spectatorilor nu ca un bețiv sau coțcar — fie chiar și unul care se pocăieștel).

Acum am revenit însă la unul din rolurile mele obișnuite. Sînt din nou un pungaș, de astă dată chiar un bandit, care se strecoară noaptea în casa unui bogătaș pentru a-l jefui. Banditul ordonă stăpînului casei, pe care-l găsește culcat în pat: sus mîinile! Acesta ridică însă numai una, cealaltă e anchilozată de un reumatism acut. Banditul, care suferă de aceeași boală, îl întrebă cu mare interes despre medicamentele folosite, despre simptomele bolii și alte lucruri asemănătoare. Mai e însă necesar să povestesc conținutul schiței lui O'Henry „Suflete înrudite”?

Pe lîngă această schiță, în filmul „Oamenii de afaceri”, pe care îl realizează regizorul L. Gaidai, vor fi incluse încă două povestiri ale lui O'Henry — „Căile pe care le alegem” și „Șeful pieilor roșii”.

Munca interpretului unui asemenea film este foarte complexă. Înainte de a studia rolul, am citit de mai multe ori toate nuvelele lui O'Henry, am reflectat mult la particularitățile stilului scriitorului.

I. R.

Vom vedea în curînd

„SĂLBĂTICIUNEA”

Sfîrșit de vară, vremea despărțirii de prietenii din tabără, a întoarcerii acasă, la școală. Tania s-a oprit vișătoare pe malul mării. Deodată, sub privirile ei, totul pare să se transforme ca prin farmec. Cerul e parca mai înalt, aglomerările masive ale norilor ce umbresc orizontul par să contureze siluetele unor castele medievale, coamele albe de spumă ale valurilor ce se slarmă jucăușe de fărîm o îmbie departe, spre locuri necunoscute, unde trăiește cu siguranță Dingo, ciinele sălbatic, despre care a aflat din lecturi.

Cu această imagine începe filmul regizorului Iuri Karasik „Sălbaticuina”, („Dingo, ciinele sălbatic”), consacrat vîrstei critice, cînd copiii trec pragul adolescenței. Scenariul este inspirat de povestirea cu același titlu a scriitorului R. Fraerman, una din cărțile favorite ale tineretului sovietic.

Lumea obișnuită, cotidiană, privită în film cu ochii tinerei eroine, emoționează prin noutatea, prin prospețimea ei.

Tania devine tăcută. Îi place să se plimbe singură pe fărîmul golului din micul orașel portuar unde locuiește. În clasă nu mai poate urmări cu aceeași atenție explicațiile profesorilor, privește distrat pe tereastră. Dar e o lire generoasă, visează să înfăptuiască ceva mare, să se sacrifice pentru fericirea oamenilor.

Părinții Taniei s-au despărțit de mult. Și iată că într-o zi, tatăl ei recăsătorit, se mută cu noua lui familie la Tania. Mama ei vitregă are un

fiu Kolea, aproape de-o vîrstă cu ea. E un băiat rezervat, cuminte, ordonat. Pe Tania o irită, însă, totul la el. Mai înții pentru că îi spune tatălui ei „tată”, apoi pentru că e atît de îngrijit și serios ba o enervează chiar și

tovarăș de joacă, dispus întotdeauna să facă totul pentru a o înveseli: să mănînce luminări din pomul de iarnă, să arunce o vorbă de haz în timpul lecțiilor, chiar cu riscul de a fi pedepsit. Filka e de mult îndrăgostit de

Scenă din film

felul lui de a vorbi. Cînd sînt împreună, face totul ca să-l jignească. Dar de la o vreme, cînd rămîne singură, nu se gîndește decît la Kolea. Multă vreme nu poate să adoarmă și scrutează întinericul cu ochii larg deschiși.

Tania are mulți prieteni devotați. De pildă micul nanaiez Filka, vechiul ei

Tania. Toată vara, la plajă a ținut pe piept litere decupate din hîrtie formînd numele Taniei. Pe pielea lui bronzată s-a imprimat astfel pentru multă vreme numele fetei. Filka a primit în dar de la tatăl lui o sanie trasă de cîini. Iarna el o învață și pe Tania să conducă atelajul, iar cîinii se obișnuiesc repede cu dînsa și încep s-o asculte.

Într-o zi, pe cînd patina pe gheața golului, Kolea se rănește grav la un picior. El este surprins acolo de viscol și nu mai poate ajunge acasă. Întîmplarea îi scoate în cale atelajul condus de Tania, care îl salvează.

Acesta este pe scurt subiectul filmului. În rolurile principale apar trei tineri interpreți: Galiia Polskih, studentă la Institutul unional de cinematografie din Moscova (Tania), Volodea Osobik, student la Institutul de teatru din Leningrad (Kolea) și Talas Umurzakov, elev din Alma-Ata (Filka).

Într-o convorbire cu un ziarist, regizorul Karasik afirmă că „în zilele noastre, cînd se destășoară lupta pentru dreptul omului la fericire, împotriva cruzimii și războaielor, este necesar să se înfățișeze prin mijloacele cinematografiei frumusețea sentimentelor și relațiilor dintre oameni. Vorbînd spectatorilor despre eroii noștri, despre acești adolescenți obișnuși, am vrut să le prezentăm lumea sufletească bogată și necuprînsă pe care ne-o oferă tîna generație”.

Filmul „Sălbaticuina”, a fost distins cu Marele Premiu, „Leul de aur” — 1962, la Festivalul cinematografic internațional de la Veneția — sectorul filmelor pentru copii și tineret.

Nikolai Cerkasov între o nouă creație

În primii ani ai carierei sale artistice, Nikolai Cerkasov a creat pe ecran chipul cuceritor al unui bătrîn savant rus, profesorul Polejaev, („Deputatul de Baltica”), om care și-a consacrat întreaga sa viață binelui poporului. Actorul a redat cu finețe trăsăturile de caracter ale acestui savant, uimitoarea lui tinerețe sufletească, ca și unele maniere ale sale de modă veche.

După aproape trei decenii, Nikolai Cerkasov a început pregătirile la „Lenfilm” pentru rolul unui alt bătrîn savant — Dronov, eroul filmului cu același titlu, inspirat de piesa lui S. Alioșin „Totul rămîne oamenilor”.

Întrebat despre noul său rol, Nikolai Cerkasov declara recent corespondentului ziarului „Izvestia”: „Revin în cinematografie după o absență de șapte ani, căci de la turnarea filmului „Don Quijote” m-am consacrat exclusiv activității teatrale. Desigur, e o absență destul de lungă. Personajul lui Dronov, așa cum e conceput pentru ecran este extrem de pasionant. Dronov e un om contemporan, un temperament clocotitor, un om curajos și îndrăzneț. El își dedică toate forțele și cunoștințele utilizării reacțiilor termonucleare în energetică. Vreau să-l exprim cît mai convingător caracterul, aspirațiile, pasiunea lui pentru știință”.

În institutul condus de Dronov se experimentează un nou tip de motor, motorul cu energie plasmatică. Acest motor al viitorului va însemna o nouă revoluție în tehnică, o revoluție asemănătoare celei produse o dată cu descoperirea motorului cu reacție. Dronov este grav bolnav. El va muri, dar descoperirea sa înfruntă timpul, immortalizîndu-i numele.

Pe unul din platourile „Lenfilmului”, regizorul G. Natanson, operatorul C. Ivanov și pictorul N. Suvorov fac ultimele pregătiri pentru începerea turnării. Filmările se vor desfășura în mijlocul naturii, în studio și în cîteva din cele mai mari institute de cercetări din Moscova.

În rolurile principale vor apărea asemenea actorii L. Skopina, T. Doronina, I. Kolțov, I. Gorbacev și O. Tabakov.

Echipa de filmare primește de pe acum un important sprijin din partea oamenilor de știință.

reflector

A devenit o tradiție ca premierele filmelor inspirate de lucrările lui Mihail Șolohov să aibă loc în stanița Veșenskaia în prezența scriitorului și a locuitorilor staniței. Respectînd această tradiție, autori și interpreții recentei ecranizări a „Povestirilor de pe Don” (regizor Evgheni Morgunov) au organizat prima vizionare a filmului la Veșenskaia. A urmat o interesantă discuție cu Mihail Șolohov.

Regizorul E. Karelov a terminat la „Mosfilm” transpunerea pentru ecran a romanului lui Alexandr Borșagovski „Nori amenințatori”, care are la bază o întîmplare tragică petrecută la Kiev, în anii ocupației fasciste. Este vorba despre faimosul meci de fotbal organizat de ocupanți, între hitleriști și prizonierii de

război sovietici. Furioși că după cele două reprize victoria a revenit prizonierilor, fasciștii i-au împușcat pe toți jucătorii. Filmul se numește „Repriza a treia” și a fost primit cu multă căldură de publicul spectator. „Este un film excepțional, pe tot parcursul său spectatorul se află într-o tensiune maximă” — a declarat după premieră fotbalistul Anatoli Krutikov, maestru al sportului din U.R.S.S.

Oleg Lebedev și fiul său Alexei sînt doi operatori cinematografici pasionați ai adîncurilor oceanice. Împreună cu oceanologul Fiodor Leontovici, ei sînt realizatorii unui film documentar intitulat „Pe fundul oceanului”, care dezvăluie noi taine despre fauna și flora Pacificului. Echipa de filmare a lucrat neîntreput,

timp de cîteva luni, în Oceanul Pacific. Foarte dificile au fost filmările sub apă în perioada începutului iernii, cînd în fiecare clipă, în jurul navei se perindau cîrduri de rechini. În ciuda tuturor greutăților, filmările s-au încheiat cu bine.

La Monte-Carlo s-a desfășurat cel de-al treilea Festival internațional al filmelor de televiziune, la care au luat parte cincisprezece țări. Premiul pentru cea mai bună regie a fost conferit filmului sovietic „Scara”, opera tînarului regizor Edmon Keosaian.

„Sîntem peste un miliard” — acesta este titlul unei noi producții a Studioului central de filme documentare din Moscova. Filmul este rodul colaborării operatorilor cinematografici din țările socialiste

și înfățișează succesele dobîndite de popoarele țărilor frățești. Este prezentată printre altele înfăptuirea primelor verigi ale sistemului energetic internațional al statelor socialiste.

Zilele acestea, comisia de scenarii din cadrul Uniunii scriitorilor din Moscova s-a întrunit într-o consfățuire consacrată problemelor comediei cinematografice și filmelor muzicale. La discuții au luat parte regizorii E. Riazanov, Rolan Bikov, A. Tutușkin, scriitorii și dramaturgii A. Speșnev, N. Klado, L. Șeinin, B. Laskin, L. Lenci, A. Hmelik ș.a. Consfățuirea a subliniat necesitatea conlucrării celor mai bune forțe scriitoricești, regizorale și interpretative în scopul creării unor comedii ci-

nematografice de înaltă valoare artistică.

În cursul lunii februarie, cineații sovietici vor vedea pe lîngă producțiile studiourilor din U.R.S.S. și o seamă de filme de peste hotare. Dintre acestea amintim nuvela cinematografică cubaneză „Realengo 18”, inspirată din viața și lupta țăranilor cubanezi de pe plantațiile de cafea; filmul polonez „Drum spre Apus”, filmul iugoslav „Suspiciunea”, „Baronul Münchhausen” — o producție a studiourilor cehoslovace, filmul englez „În casă este un copil”, filmul japonez „Sînt nevinovat”, coproducția franco-italiană „Era noaptea la Roma” (creația regizorului Roberto Rossellini, cu Serghei Bondarciuk într-unul din rolurile principale) ș. a.

estetica și viața

● La Moscova a avut loc recent o consfătuire a creatorilor de modele din Uniunea Sovietică. Spre deosebire de alte consfătuiri similare, la aceasta au luat parte și reprezentanți ai industriei textile și ai fabricii de confecții, precum și croitori, adică cei care dau viață modelelor.

Una din hotărârile cele mai importante ale consfătuirii: anumite fabrici vor fi puse la dispoziția caselor de modă. Asta va face ca noile modele să intre în producție mult mai repede.

Și o altă noutate a actualului sezon: crearea de modele pentru îmbrăcămintea complexă. Adică pe lângă rochie, se vor prevedea pentru modelul respectiv și accesoriile — pantofi, poșetă, podoabe — atât de importante pentru armonia siluelei ieminine. De aceea la consfătuire au participat și reprezentanți ai industriei de încălțăminte, tricotaje și galanterie.

Care-i tendința modei actuale? Renunțarea la lărgimi exagerate, la liniile masive și adoptarea supleții, a formelor mici. Adică: boruri mici la pălării, minci mai înguste, gulere mici... Nu mai sînt moderni pantofii cu toc foarte înalt și bot ascuțit. Virtul e mai rotunjit, mai dulce.

Liniile de bază este cea dreaptă și ușor evazată spre poale, adică simplă. În schimb s-a complicat gama culorilor. Culorile simple au cedat locul celor compuse. Sînt la modă nuanțele reci: albastru, gri-verzui.

● Școala de artă aplicată din Riga are o secție care-i pregătește pe viitorii artiști ai sticlei. Vaze, desene pe sticlă, flori și figurine fantaziste pleacă din mințile pricepute ale elevilor spre a împodobi casele oamenilor și a le înfrumuseța astfel decorul cotidian.

● „Intr-o zi pe străzi a apărut un mic anunț: „Cercul iubitorilor de artă îi invită pe toți doritorii...”. Doritorii s-au dovedit foarte mulți.

Și au început lecțiile — mai întâi despre creația lui Ceaikovski, apoi despre opera pictorilor Kundi și Levitan. Material ajutător: benzi de magnetofon, plăci, tratate și manuale, reproduceri.

Locul acțiunii: micuța localitate Ohtsk din Kamciatka. „Cursanții”: medici, tehnicieni. Mobilul: omul trebuie să fie frumos, armonios dezvoltat în deplină accepție a cuvîntului.

Patinoarul de mare altitudine „Medeo” din Alma-Ata, pe care s-au întrecut recent cei mai buni patinatori din lume, a fost nu numai o gazdă a recordurilor, ci și a prietenilor sportive. În fotografie: patinatoarii N. Titova (U.R.S.S.), H. Wilhelmson (Suedia), V. Sotirescu (R.P.R.) și H. Hedlund (Suedia)

VENINUL CARE VINDECĂ

La Taşkent, capitala R.S.S. Uzbece, există singura secție de studiere a șerpilor veninoși din Uniunea Sovietică, condusă de cunoscutul herpetolog Oleg Pavlovici Bogdanov.

Aici, în condiții care nu se deosebesc prin nimic de cele naturale, lucrătorii științifici studiază modul de alimentație a șerpilor, reproducția lor în captivitate, deprinderile lor, mijloacele de vîinare, precum și relațiile dintre aceiași specii și dintre specii diferite de șerpi. În curtea crescătoriei se află un mare număr de cuști uriașe în care sînt amenajate adăposturi artificiale și ascunzători, sînt săpate gropi și instalate căzi. În zilele foarte reci șerpii se ascund în adăposturile artificiale. Iar cînd e cald, chiar în mijlocul iernii, ies afară ca să se încălzească la soare. Tot aici se cresc șoareci, șobolani, iepuri de casă și hîrcioagi care servesc drept hrană șerpilor.

Colectivul de lucrători științifici desfășoară o intensă activitate, care implică o permanentă primădie, pentru obținerea prețiosului venin. Veninul este recoltat în laborator, cu ajutorul unor electrozi. De la fiecare șarpe se obțin o dată cîte două picături de venin, care sînt imediat cîntărite (cu o precizie mergînd pînă la zecimi de miligram) și expediate la laboratorul de toxicologie. Aici veninul lichid este uscat prin diferite metode. Pentru pregătirea antidotului, este bun veninul uscat în exicator — un recipient de sticlă cu un dop rodat. Dar pentru bio-

chimiști e necesar ca veninul să-și păstreze toți fermenții, de aceea el este congelat și uscat în vid.

În același laborator, se determină pe cobai gradul de eficacitate al veninului, după care i se dă „pașaport” pentru a pleca în alte laboratoare din țară. Această proteină complexă, sursă a unor fermenți diverși, este foarte apreciată. Cu venin se tratează reumatismul și hemofilia. El este întrebuințat pentru oprirea hemoragiilor în timpul operațiilor la nas, gît și urechi. O muncă interesantă desfășoară profesorul Artavazd Melik-Karamian de la spitalul de urgență din Taşkent, care a creat din venin de cobră un preparat numit „cobrotoxin”, cu ajutorul căruia a redat capacitatea de muncă multor astmatici și unor persoane cu afecțiuni ale sistemului nervos.

Înainte, veninul se folosea în special la prepararea antidotului. Acum însă din el se scoț diferite preparate: „vipratox”, „viprocutan”, „viprozit” și se folosește ca mijloc de stabilire a timpului de coagulare a singelui.

În ultimii doi ani, secția de studiere a șerpilor veninoși, care dispune de o crescătorie cu peste o mie de ghiurza, cobre, vipere, șerpi cu clopoșei etc., a obținut aproximativ patru sute de grame de venin care a fost utilizat pentru prepararea de medicamente și în diferite cercetări biochimice.

G. B.

Nu de mult noi doi și compozitorul Matvei Blanter am făcut o călătorie de trei săptămîni în Republica Democrată Germană. Călătorie în sensul cel mai strict: tot timpul ni l-am petrecut bătînd în lîng și-n lat drumurile acestei țări prietene. Așa că vom vorbi doar de ceea ce am văzut din fuga automobilului. Insemnările noastre vor fi literalmente note de drum.

Despre drumuri, pescari și cîini bulvardiști

Nu-i nici o problemă să călătorești în Germania. Absolut toate șoselele sînt minuțios comentate prin nenumărate indicatoare. Ele îți arată precis unde n-ai voie să oprești, unde poți să oprești și unde trebuie să oprești.

Pe drumurile germane se circulă intens: cu automobile, cu motocicletă, cu scutere, cu motorete, cu biciclete. Posesorii lor își consideră agregatele mobile nu niște simple posibilități de plimbare, ci mijloace de locomoție obișnuite. Toate, începînd cu bicicletele, sînt prevăzute cu dispozitive de remorcă, șei duble și coșulețe în care se transportă copiii, nepoți și chiar strănepoți.

În general germanii, și în special femeile, încep să meargă pe bicicletă înainte de a face primii pași. Iar cînd nu mai pot umbla de bătrînețe, continuă încă multă vreme să meargă pe bicicletă.

Deseori întilnești bicicleta de familie — tandemul, pe care întotdeauna soțul merge în față iar soția în spate. Asta în zilele obișnuite. De 8 Martie probabil că își schimbă locurile.

Pentru amatorii de viteze mari excelente drumurile germane sînt o ispită permanentă.

„Să-mi arătați mie un rus căruia nu-i place viteza!” — îl cita de obicei șo-

ferul nostru pe Gogol, cînd milițienii ne opreau pentru depășire de viteză.

Și scăpa cu bine nu atît datorită bunei cunoașteri a clasicilor, cît bunăvoinței tinerei miliții germane. Într-adevăr, deși severă și pedantă, miliția germană este în același timp dreaptă, obiectivă și foarte binevoitoare. Dar să mergem mai departe! Drumul e liber. Nici măcar copiii nu încercă circulația.

În școlile din R.D.G., începînd din clasa a IV-a, elevii învață regulile de circulație. Nu se știe ce va deveni fiecare din ei în viitor, dar pînă una alta va ieși un pieton minunat. Iar asta e foarte important pentru propria lui viață.

Dar nu numai copiii nu încercă circulația, — pe partea carosabilă n-ai să întilnești literalmente nici un ciine. Spiritul de disciplină al cîinilor este uimitor. Gospodinele îi lasă lîngă ușile magazinelor, fără să-i lege. În așteptarea stăpînitorilor, ei se privesc politicos, cu o indiferență marcată. Ciinește vorbind, precis că fiecare ar fi fericit să-i scarmene un pic pe ceilalți. Dar nu se poate. Ciinii știu că trebuie să se poarte bine în lume. În gîndul lor poate că or fi mîrșii, dar se stăpînesc. Doar în ochi le citești ceva de genul: „Nu-i nimic, mai vorbim noi în altă parte!”.

Pe lîngă toate, probabil că îi mai reține și teama de a-și strica uimitoarele lor coafuri. Arta frizerilor pentru cîini este aci la mare înălțime. Germanii nu obișnuiesc să se îmbrace și să se tundă prea modern și provocator. Adevărații bulvardiști îi întilnești numai în rîndul cîinilor. Cei mai ahtiați după modă sînt, bineînțeles, pudelii. Ei se tund în așa fel încît

devin o combinație de cîteva cuburi puse cap la cap. Pe străzi se plimbă tacticos cîini abstracți și formalisti care, zîmbind superior, întorc capul cu dispreț cînd pe lîngă dinșii trec biete pisici lăjoase și netunse.

Intrucît ne aflăm în oraș, nu strică să luăm o gustare. Mai ales că e foarte simplu. Restaurantele micuțe te întîmpină la tot pasul. Firmele sînt moderne. N-ai să vezi pe nici una arbori genealogici de felul: „Bufetul nr. 1, de pe lîngă cantina nr. 16 a filialei cafenelei de categoria a II-a nr. 8 din cadrul Trustului de restaurante...”. Nu, firma poartă numai numele restaurantului, scurt și precis. La Dresda, de exemplu, am luat o gustare la restaurantul „Aktiv”, nume foarte mobilizator pentru cei care mîncă.

Dar ne-am cam împotmolit. La drum! Străbătînd orașele, admirăm tradiționala curățenie a străzilor germane. Șoferul nostru ne asigură că noaptea, strada este spălată cu buretele. Iar trotuarul, probabil, cu periuța de dinți.

Sîntem iarăși în sinul naturii și în fața noastră se perindă lacuri și riuri fermecătoare. Pe malul lor, umăr la umăr, stau nemiscați pescari de toate vrstele. Calmul împerturbabil al pescarilor este o trăsătură internațională. Sînt în stare să stea zile întregi cu undițele încremenite în apă. Da, pescuitul e un mijloc ideal de odihnă: nimeni, nici măcar peștii, nu tulbură pe pescari.

Pe lîngă uneltele obișnuite pescarii germani mai sînt înarmați și cu rigle. Conform legii, peștele care nu atinge anumite dimensiuni, nu poate fi socolit copt pentru tavă și trebuie aruncat înapoi în apă. Deci germanii pescuiesc, măsoară și aruncă în apă. Și iar pescuiesc, și iar măsoară, și iar aruncă în apă.

Cinstea pescarilor germani este răsplătită din belșug. Mulțumită acestui sistem pescuitul crește simțitor, întru-

cît același pește poate fi prins nu o dată, ci de mai multe ori.

Cîte Elveții există pe lume?

Toți trei vorbim nemțește numai punînd mină de la mină: unul nu vorbește deloc și nici nu înțelege ce spun alții; al doilea înțelege tot, dar nu vorbește deloc; iar al treilea, dimpotrivă, vorbește liber, dar nu înțelege nici o iotă — nici din ce-i spun alții, nici din ce spune el.

Din fericire Grișa, șoferul nostru, din Grupul de trupe sovietice, se descurcă bine.

Vizităm Galeria din Dresda. Prima sală găzduiește o expoziție de fotografii care povestesc emoționant și amănunțit istoria salvării minunatei colecții de tablouri. Nici un vizitator german nu trece în celelalte săli pînă nu se uită atent la toate fotografiile ostășilor noștri, la cronica restaurării tablourilor și la imaginile finale — șirul neîntrerupt de moscoviți înaintînd încet pe scara muzeului „Pușkin”.

Grișa face pe ghidul. — Asta-i cunoștința noastră veche de la Moscova, Sfînta Fecioară — explică el respectuos în fața Madonei sextine. În brațe, după cum se știe, îl ține pe Isus-Mîntuitorul. Dar intrucît, putem spune, nu el ne-a mîntuit pe noi, ci noi l-am salvat pe dînsul, asta clatină serios credința în Dumnezeu și întărește în schimb credința în om...

Convingindu-ne că Galeria din Dresda se simte la ea acasă la fel de bine ca la Moscova, ne urcăm iar în „Pobeda” noastră verde. După planul lui Grișa trebuie să vizităm azi neapărat și așa-numita Elveție saxonă.

Uimitor cîte Elveții sînt în lumea asta!

Lîngă Riga, la Cesis — Elveția letonă, lîngă Zvenigorod — Elveția moscovită, lîngă Dresda — Elveția saxonă.

Voiajul umoriștilor

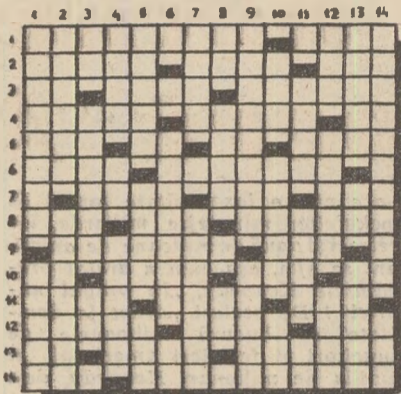
de Vl. Dihovicinii și M. Slobodskoi

Jocuri distractive

ARTE PLASTICE

ORIZONTAL: 1) Cunoscută galerie națională din Moscova în care sînt expuse capodoperele artei ruse și sovietice — Varietate de carne. 2) Titanul picturii ruse — Culoare într-un peisaj — Peisagist englez. 3) Operă — Sculptor sovietic (1887—1941) autorul compoziției „Beloveșul, arma proletariatului” — Sînt combinate armonios în tablouri. 4) Din arsenalul pictorilor — Selecționare — Tine mușchi. 5) Curetușă de meșină — Consoane — Cal dobrogean — În marile pictorului rus Aivazovski. 6) Apa Leningradului — Una din cele mai bogate galerii de artă din lume, instalată în Palatul de iarnă din Leningrad. 7) Oratul pe Mureș — Macazuri — Specifică data creării operelor de artă (pl.) 8) Meci egal — Logaritm (abrev) — Puternic. — 9) Valoroș pictor rus (1861—1900), autorul pinzelor „Vladimirka” și „Toamna de aur” — Tovarăș (presc.) 10) Vocale dintr-o paletă — Inconjur — La orice portret — Notă muzicală. 11) „...secolului”, piesă de I. Kuprianov — Prenumele autoarei celebrei sculpturi „Muncitorul și colhoznică” — Vine pe la gene. 12) De mari dimensiuni — Pictor rus, autorul tabloului „Cazaci șarjînd” — Fruct din Antile. 13) Culese din artă! — A polci cu aur — Folosesc în pictură 14) Model — Semează picturile „Canalul Kilsk”, „Dimineață pariziană”, „1 Martie 1958” și „Octombrie 1958”.

VERTICAL: 1) Portretist rus din prima jumătate a secolului al XIX-lea — Descoperit 2) Puncte de bază în alcătuirea unui plan — Pînțate 3) Luare din depărtare! — Mari șantiere în Leningrad — În orice

muncă! 4) Specie de arbori (pl.) — Măsură agrară — „Edecarii de pe...”, celebru tablou al marelui pictor rus Repin (1844—1930) 5) Valoroș (fig.) — Plumb de vînătoare — Rîu în U.R.S.S. 6) Viața și opera acestui pictor rus sînt descrise în cartea scriitorului Nikolai Hardjiev „Destinul unui pictor” — Din arhitectură! 7) Mare în nordul U.R.S.S. — Muzeu de arte plastice 8) Parte dintr-o expoziție! — Mamifer din America de Sud — Ruteniu 9) A sculptat monumentala lucrare „Să prefacem săbiile în pluguri” — La șah 10) Mare muzeu de artă națională din Leningrad, cu opere de o rară valoare — Nuanțe de culori — Ținut în Maramureș 11) Fluviu siberian — Mii de kilograme — Cei! 12) Chemare pe fir — „Departele de Moscova” este una dintre cărțile sale — Autorul unui „Poem despre tinerețea noastră” (Edit. Tin.) 13) Maestru rus al portretului (1865—1911) — Bine! — Stațiile celui din Moscova și Leningrad sînt adevărate capodopere de arhitectură, sculptură și pictură 14) Pictori îndrăgostiți de frumusețile naturii — Margine.

Nu știm dacă există pe lume și o Elveție elvețiană, dar dacă există totuși, probabil că se potrivește foarte puțin cu imaginea pe care și-au format-o oamenii despre adevărata Elveție. În orice caz, e cu mult mai puțin renumită decît toate celelalte.

Elveția saxonă este, după părerea noastră, cea mai frumoasă. Iar lângă Elba e pur și simplu ireală. Stînci înalte, imitînd parcă stilul gotic, s-au prins ciorchine pe gigantici stîlpi de piatră absolut verticali, șlefuiți și lustruiți... — Locul cel mai îndrăgit de alpiniști — ne explică important Grișa. Stîncile sînt strict clasificate după gradul de accesibilitate. Uitați-vă, astea de jos sînt de categoria întâia, următoarele — de categoria a doua, iar cele de colo, de sus de tot, sînt în general inaccesibile.

— Care, care sînt inaccesibile? — ne interesăm noi.

— Acelea! — ne arată Grișa. Acelea pe care scrie: „Aici au fost Stioapa și Vasea din Perm”. Vedeți?

— Cum sînt inaccesibile dacă s-au încălțat oamenii pe ele?

— Ei, s-au încălțat doi soldați! — dă Grișa din umeri. De unde să știe ei care stînci sînt accesibile și care nu. Le-o fi fost lene să întrebe.

Mergem mai departe spre Weimar. Grișa își asumă definitiv rolul de ghid cu multă experiență. Ca urmare, locul cel mai banal ne este prezentat drept un mare punct de atracție.

— Lacul acesta e renumit — explică Grișa inspirat — prin faptul că lățimea lui este cu mult mai mare decît lungimea.

— În cazul ăsta de ce nu se socoteste lățimea lungime?... îndrăznim noi.

— Păi atunci ce haz ar mai avea?..

Orașul oamenilor mari

În sfîrșit ajungem la Weimar. În orașul acesta — destul de mic — mai în fiecare casă a trăit cineva — cel puțin mare. Casa lui Schiller, casa lui Goethe, Casa lui Liszt, casa lui Bach... La un moment dat ne-am gîndit chiar să propunem administrației locale să pună mai bine plăcile memoriale pe zidurile caselor în care n-a trăit nici o celebritate. Soluția ar fi mult mai economică.

Grișa socotește că trebuie să vizităm toate casele bune din Weimar. Începem cu vizitarea casei lui Goethe, mai precis cu circumscrierea de alături, „Lebăda albă”, care lucrează și azi. Aici, ca și în alte părți, marele Goethe era veșnic dator.

— Vedeți, comentează Grișa, poezii moderne trăiesc în cu totul alte condiții. Ei nu capătă nimic pe datorie.

În casa-muzeu a lui Goethe te uimește universalitatea acestui om: poet mare, savant erudit, reformator al teatrului.

În căsuța modestă a lui Schiller, aflînd că sîntem din Uniunea Sovietică, bătrînul paznic ține să ne povestească cum i-a ajutat savantul sovietic Gherasimov, autorul teoriei reconstituirii feței după forma craniului. Cînd osemintele lui Schiller au fost transportate la Panteon, în vechiul lui mormînt s-au găsit două cranii: unul în dreapta și unul în stînga. Tuturor le era clar că pînă și un mare gînditor cum a fost Friederich Schiller, nu putea avea în același timp două cranii. Dar pînă în ultima vreme nu s-a putut stabili de care s-a folosit marele dramaturg în timpul vieții. Și atunci a venit în ajutor profesorul Gherasimov. Aplicînd sistemul său, el s-a pronunțat categoric în favoarea craniului stîng.

— Acum — ne explică conștiințios paznicul — ăsta este socotit craniul de bază, iar celălalt — de rezervă.

Ultima noastră vizită o facem în căsuța lui Liszt.

Privim cu respect pianul cu claviatură mută pe care Liszt l-a construit pentru exercițiile digitale. În camera de alături — un pian nou, aproape modern. Este ultimul instrument de care s-a folosit marele pianist și compozitor în ultimul său an de viață.

Aflînd că printre noi este și un compozitor, paznicul îl invită pe Blanter să cînte la pianul lui Liszt. Blanter îl privește uluit și, necunoscînd bine limba germană, îi răspunde într-o rusească stricată.

— În acest haus, adică în această casă, dragă Herrgenosse, aș îndrăzni spielen, adică să cînt, numai la claviatura aceea mută. Verstehen Sie?

Traducere de Iulia Scutaru

LA CASĂ NOUĂ — VASE NOI!

Setul „Gospodina” conține 32 de vase emailate. (Oale, cratițe, polonice etc.)

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURA ȘI ARTA
UNIUNEA CENTRALĂ A COOPERATIVELOR DE CONSUM
D. J. G. A. N. I. Z. P. N. Z. A.

LUNA CĂRȚII

LA SATE
2 FEBRUARIE - 1 MARTIE 1963

ANGLIA: și acum?

„Anglia are dreptul la un rol conducător în Europa” (ianuarie, 1943 — revista britanică „Nineteenth Century and After”).

„Europa generalului De Gaulle nu este pentru Anglia” (ianuarie 1963 — ziarul londonez „Daily Telegraph”).

Cine a vizitat Insulele Britanice în ultimele luni a observat, desigur, că Anglia face impresia unei țări care și-a pierdut încrederea în propriile ei forțe. Impresie confirmată și de titlurile articolelor din ziarele engleze, care anunță agitație la bursă, de răspunsurile evazive date de ziariști la întrebările despre teluricele politicii engleze, ca și de reacția plină de nervozitate a englezilor la modul cum miniștrii lor au bătut pragul „pieții comune”.

Acum, după ce lumea a aflat mai întâi de capitularea Angliei la Nassau și apoi de respingerea cererii Angliei de a fi primită în „piața comună”, se poate trage definitiv concluzia că politica engleză se află într-o gravă criză. „Guvernul conservator englez a fost, desigur, zgduid de eșecul încercărilor sale de a intra în „piața comună” — scrie „Wall-Street Journal”. Primul ministru Macmillan a mizat cariera lui politică pe o singură carte, sperând într-un succes al tratativelor...”

Săptăminalul britanic „Economist” caracterizează rezultatul tratativelor de la Bruxelles drept „una din cele mai mari înfringeri” ale Angliei. Alți comentatori recurg la expresii ca: „o grea lovitură dată prestigiului Angliei” sau „o jignire fără precedent” etc.

Dar la Bruxelles Anglia nu a suferit cea dintâi jignire din ultimele luni. Care sînt cauzele care au adus-o într-o situație din care, în ciuda eforturilor și a experienței diplomatice, nu s-a ales cu nimic?

În primul rînd, faptul că încă din primele zile de după război cercurile guvernante engleze au făcut din anticomunism principala forță motrice a politicii lor. Discursul instigator ținut de Churchill la Fulton, care a pus oficial bazele „războiului rece”, sprijinirea planului Marshall și a blocului Atlantic, contribuția activă la reînarmarea Bundeswehrului și participarea la cursa înarmărilor atomice, tendința de a fi în primele rînduri în toate inițiativașele privind blocuri și alianțe antisovietice și anticomuniste au împins Anglia pe o cale potrivnică intereselor sale naționale.

La toate acestea mai trebuie adăugate pretențiile la dominație în Europa occidentală a cercurilor monopoliste din Anglia, deși ele nu mai erau la fel de puternice ca înainte. Schimbarea raportului de forțe i-a silit pe promotorii politicii monopolurilor engleze să caute sprijin la cei care dispuneau de asemenea forțe și mijloace. Unul din primii pași ai guvernului englez de după război — cererea adresată Americii de a i se acorda un împrumut de aproximativ patru miliarde dolari — a arătat limpede cine trebuia să devină, după părerea oamenilor politici englezi, principalul sprijin al planurilor lor. „Alianței” anglo-americane în conducerea treburilor Europei occidentale i s-a dat titlul răsunător de „unitate atlantică”. Dar încă în 1944, Walter Lippman scria că principala putere a unei asemenea „comunități” nu poate reveni decît Statelor Unite, deoarece „Anglia nu mai avea forțele necesare”.

Miopia politică de care suferă urmașii lui Disraeli și Chamberlain, — stîlpi ai conservatorismului britanic din trecut — i-a împiedicat să vadă numeroasele piedici ce le-au fost puse în cale, cu multă abilitate, de americani. De vest-germani și în cele din urmă de francezi. Ca urmare, pretențiile engleze la un „rol deosebit” în Europa occidentală în domeniul politic au fost subminate încă în 1954 de acordurile de la Paris, cînd s-a vădit limpede tendința Washingto-

PE O CORABIE FĂRĂ BUSOLĂ

Nelson Rockefeller descoperă America

Afirmația că America a fost descoperită de Columb și că de atunci a fost explorată, studiată și descrisă sub toate aspectele ei — de la Broadway și Wall-Street, pînă la Harlem și rezervațiile de indieni — trebuie socotită acum perimată. Poate că există un simbul de adevăr în toate acestea, dar acum el nu mai prezintă nici o importanță. Și asta pentru că o nouă Americă, necunoscută încă de nimeni, a fost descoperită de Nelson Rockefeller, o dată cu instalarea lui, pentru a doua oară, în postul de guvernator al statului New York. Pentru această descoperire, el n-a strîns armade de caravele, cuirasate și portavioane — ceea ce de altfel făcuse nu cu mult înainte președintele Kennedy pentru „acoperirea” Cubei revoluționare, care totuși a rămas descoperită —, n-a angajat căpitani și mateloți și nu s-a aprovizionat cu carne sărată și apă potabilă. El a ajuns la faimoasa lui descoperire purtat pe tribuna oratorică de pinzele trandafirilor ale elocinței tipic occidentale.

Nelson Rockefeller, magnat financiar și guvernator al statului New York, a descoperit America în condițiile vechii strategii politice americane, cu mijloacele tactice oarecum modernizate. De pildă, este bine cunoscut faptul că în America rasismul este în floare. Chiar diplomații africani, oameni investiți cu drepturi și împuterniciri deosebite, nu au acces în restaurante rezervate albilor. E adevărat sau nu? „— Nu!” — răspunde Nelson Rockefeller. Toată lumea știe că autobuzele „raidurilor libertății”, care au circulat nu de mult în S.U.A. în semn de protest împotriva discriminării rasiale, au fost incendiate de rasiști, iar participanții la raiduri au fost aruncați în închisoare. E adevărat sau nu? „— Nu!” — răspunde Nelson Rockefeller. Se știe de asemenea că pentru a nu fi linșat, negrul Meredith a mers la universitate sub escortă. E adevărat sau nu? „— Nu!” — răspunde Nelson Rockefeller. Toată lumea știe că negrii, mai ales cei din sud, sînt aproape cu desăvîrșire lipsiți, sub diferite pretexte, de dreptul la vot. E adevărat sau nu? „— Nu!” — declară Nelson Rockefeller. Iată cum descrie el America pe care a „redescoperit-o”: „Exact acum o sută de ani... a fost adoptată legea cu privire la eliberarea sclavilor negri, lege prin care s-a pus capăt robiei în țara noastră. Potrivit cuvintelor nemuritoare ale lui Abraham Lincoln, toți americanii au devenit liberi pe veci”.

America decoperită de Nelson Rockefeller e înduioșată de frumoasă. Nici în rai nu poate fi mai bine. Mai ales dacă ținem seama că în America lui Rockefeller, după cum declară el însuși: „Toți bărbații și femeile se bucură de dreptul — fără precedent în comparație cu alte regiuni ale lumii — la demnitatea umană”. Într-adevăr, puertoricarul din New York — analafabet, rupt și flămînd —, negrul din Harlem, cerșetorul din Bowery, șomerul și Nelson Rockefeller, se bucură toți de absolut același „drept la demnitate”. Și

n-are nici o însemnătate faptul că Rockefeller minuieste miliarde, iar treizeci și două de milioane de americani se află, așa cum a arătat președintele Kennedy, „în pragul mizeriei”. De același „drept la demnitate” se bucură milioanele de muncitori și fermieri americani și familia de milionari Kennedy, deși în organele supreme ale puterii din S.U.A. nu există nici un muncitor sau fermier, în timp ce familia Kennedy este reprezentată prin trei frați. Un guvern de familie fără precedent, ca să spunem așa, „în comparație cu alte regiuni ale lumii”, inclusiv cele în care domnesc familii regale și imperiale. Iar guvernele „din alte regiuni ale lumii”, din care nu face parte nici un milionar și care în schimb sînt alcătuite numai din reprezentanți ai muncitorilor, țăranilor și intelectualilor sînt, după părerea lui Nelson Rockefeller, „dictaturi totalitare”. O logică de fier, nu?

Dar dacă politica externă americană nu oferă deocamdată omenirii recunoașteri sincere și măsuri po-

teres, simpatie pentru ele. Spaima l-a făcut pe Nelson Rockefeller să i se năzare și o agresiune care n-a avut loc — dacă nu ținem seama de agresiunea comisă chiar de S.U.A. împotriva Cubei — și acapararea de către comuniști a piețelor, școlilor și laboratoarelor americane.

Care este cauza acestei nervozități? Răspunsul se impune de la sine. Dorința puternică de a opri în loc vremea care nu poate fi oprită. Teama de succesele comunismului. Panica pricinuită de faptul că ideologia capitalismului își fac prost meseria și nu pot născoci o filozofie și țeluri cu ajutorul cărora să atragă masele de partea lor. Și, să ne ierte Nelson Rockefeller sinceritatea, din cauza sărăciei de cunoștințe despre lumea actuală, el și cei de o teapă cu el nu pot înțelege „încontro” îi poartă cursul evenimentelor. Ei încearcă să cirpească acolo unde e timpul să croiască după alte tipare și să coase din nou. De aceea sînt discursurile lor atît de artificiale și, totodată, de o monotonie obositoare, de aceea cuvinte-

„Faliment!” Un anunț frecvent în vitrinele magazinelor americane

zitive, nici starea de spirit a americanilor nu promite liderilor capitalismului o viață ușoară și fără griji. Un număr tot mai mare de americani încep să gîndească, să compare, să-și îndrepte privirile spre Uniunea Sovietică și să tragă concluzii corespuștoare. Nu, în America nu va fi revoluție nici mîine, nici poimîine, dar nu va mai dăinui nici vechea apatie socială, căci suflul proaspăt din țările socialismului se face simțit pe întreg continentul american. Și nu întîmplător, chiar Nelson Rockefeller, după această prezentare trandafirică, a scos un strigăt: „Ne-am adunat într-un moment cînd cauza libertății trece din nou prin grele încercări, cînd modulul nostru de viață i-a fost aruncată o provocare... pe piețele comerciale, în uzine și ferme, în laboratoare științifice și școli... Cel fel de „provocare” — se înțelege de la sine: ideile comuniste, in-

le „libertate”, „demnitate”, „democrație” etc. sună în gura lor fals, lipsite de conținut concret.

Nu se cere un efort deosebit pentru a desena o corabie frumoasă pe valuri nu mai puțin frumoase. Dar vîntul nu va umfla aceste pinze, valurile nu se vor sparge de prova ei. Așa stau lucrurile și cu frumosul tablou zugrăvit de Nelson Rockefeller în prima parte a predicii lui. Iar adevărata corabie a Americii de astăzi, pe puntea căreia nu se leagănă desigur numai Nelson Rockefeller, este greoaie, are fundul acoperit cu scotci și înainteașă prin valuri tot mai zbuciumate spre orienturi necunoscute, învăluite în nori care nu sînt nici pe departe argintii. Oare vreunul din căpitani cunoaște bine portul spre care se îndreaptă? Sau la ei știința orientării se reduce la strigătul permanent: „O ținem într-una așa”?

Nikolai Gribaciov

nului spre o apropiere multilaterală de Bonn. Iar pretențiile la un „rol deosebit” din punct de vedere militar s-au evaporat sub soarele insulelor Bahama, unde Kennedy i-a dat a înțelege lui Macmillan că Anglia nu poate obține nimic mai mult decît să devină o bază pentru rachetele americane „Polaris”.

Cît privește „rolul deosebit” în așa numita „uniune economică” a unui număr de țări din Europa capitalistă. Bruxelles-ul a devenit pentru Anglia un nou Dunkerque, cu singura deosebire că, după evacuarea de la Dunkerque din 1940, Anglia l-a cîștigat pe De Gaulle ca aliat împotriva Reich-

ului hitlerist, în timp ce după „Dunkerque”-ul economic din 1963, Reichul lui Adenauer l-a căpătat pe De Gaulle ca aliat împotriva Angliei.

E puțin probabil că această nouă dovadă a deficiențelor politicii externe promovate de guvernul britanic va stîrni entuziasmul englezilor de rînd. Mai ales dacă ținem seama că eșecurile înregistrate în politica externă a Angliei duc inevitabil la o înrăutățire continuă a situației interne a țării, inclusiv în domeniul economic. Nu e un secret faptul că, mînzind pe intrarea în „piața comună”, guvernul englez a strîns șurubul în sectorul finanțelor și industriei. Dar

și fără această măsură, șomajul a atîns în Anglia un nivel record, iar balanța de plăți a țării abia o scoate la capăt.

Încă înainte de eșecul tratativelor de la Bruxelles ziarele engleze au comunicat rezultatele, deloc îmbucurătoare pentru partidul de guvernămînt, ale referendumului organizat în rîndul opiniei publice: procentul celor care s-au pronunțat în favoarea actualei politici a fost cel mai scăzut din ultimii ani.

S. Beglov